

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 11.12.2006
KOM(2006) 780 slutlig

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

ÅRSRAPPORT FÖR SAPARD – 2005

{SEK(2006) 1628}

1. INLEDNING

Med början år 2000 stärkte Europeiska unionen sitt föranslutningsstöd för landsbygdsutveckling i tio kandidatländer i Central- och Östeuropa genom att skapa Sapard, det särskilda föranslutningsprogrammet för jordbruket och landsbygdens utveckling. För genomförandet av programmet valdes ett unikt tillvägagångssätt. De nationella myndigheterna i kandidatländerna bär det fulla ansvaret så att Sapard genomförs genom helt ”decentraliserad förvaltning”. Ett av programmets mål är att genomföra många småskaliga projekt för landsbygdsutveckling och det andra målet är att skapa strukturer som kan tillämpa gemenskapens regelverk efter anslutningen. Närmare uppgifter om Sapards system för genomförande och förvaltning finns i rapporten för år 2000.

2. PROGRAMMETS HUVUDSAKLIGA RESULTAT¹

Från 2000 till 2005 anslogs sammanlagt 2 663,9 miljoner euro till de stödmottagande länderna för förbättring av landsbygds- och jordbrukssektorerna. Av detta belopp anslogs 1 334,2 miljoner euro till de åtta nya medlemsstater som var berättigade till stöd enligt Sapard² och 1 329,7 miljoner euro till Bulgarien och Rumänien. Under perioden 2000–2005 gjordes faktiska utbetalningar på 1 803,0 miljoner euro³ till stödmottagarna, vilket motsvarar 94,4 procent av samtliga anslag inom de årliga finansieringsavtalen 2000–2003 för de nya medlemsstaterna och 40,9 procent av de årliga finansieringsavtalen 2000–2005 för Bulgarien och Rumänien.

Under 2005 anslog Europeiska kommissionen 250,3 miljoner euro till Bulgarien och Rumänien och betalade sammanlagt ut 811,9 miljoner euro till alla stödmottagande länder. Av detta belopp utbetalades 557,5 miljoner euro till de nya medlemsstaterna och 254,4 miljoner euro till Bulgarien och Rumänien. Utbetalningarna under 2005 motsvarar 82 procent av betalningarna under 2000–2004. Detta visar att utnyttjandet av gemenskapsmedlen har ökat markant vilket främst beror på att samtliga nya medlemsstater förutom Lettland och Ungern nådde gränsvärdet på 95 procent då kommissionen avbryter restitutionsbetalningar tills slutbetalning kan göras. Lettland (94,6 procent) och Ungern (91,3 procent) nådde nästan upp till gränsvärdet.

Under 2005 fortsatte de nya medlemsstaterna att betala kontrakt som slutits inom ramen för Sapard. Vid 2005 års utgång hade endast Tjeckien officiellt avbrutit utgifter enligt Sapard och lämnat in begäran om slutbetalning så att programmet skulle kunna avslutas under 2006.

I samtliga nya medlemsstater nådde åtagandena gentemot stödmottagarna långt över de 100 procent som var tillgängliga enligt Sapard. Åtaganden hade gjorts för mer än 34 000 projekt med ett bidrag från gemenskapen på 1 492 miljoner euro.

Som ett resultat av detta kunde de nya medlemsstaterna snabbt inleda genomförandet av programmen för landsbygdsutveckling efter anslutningen.

---

¹ Se bilaga A.

² Tjeckien, Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Polen, Slovakien och Slovenien.

³ Förskottsbetalning och restitutionsbetalning.

I slutet av 2005 hade sammanlagt 2 334,9 miljoner euro⁴ av offentliga medel använts inom ramen för Sapard. En stor del av de investeringar som gjorts enligt Sapard är inkomstgenererande investeringar som medfinansieras upp till 50 procent med offentliga medel. Den sammanlagda direkta effekten av stödet enligt Sapard (sammanlagda stödberättigande kostnader) uppgår till totalt 4 287,1 miljoner euro i investeringar och tillhandahållna tjänster. Varje euro som gemenskapen har bidragit med inom ramen för Sapard har därmed lett till en total investering på 2,4 euro.

3. BEDÖMNING AV HUR MÅLEN UPPNÅTTS⁵

När genomförandet av Sapard nu närmar sig sitt slut i de nya medlemsstaterna blir det möjligt att bedöma den övergripande effekt som länderprogrammen haft.

Den här rapporten inriktas på genomförandet i förhållande till målen för Sapard. Rapporten ger en analys av genomförandet av investeringsåtgärderna för jordbruksföretag och livsmedelsindustri, som bland annat bidrar till uppfyllandet av normerna i EU. Dessutom analyseras de båda andra investeringsåtgärderna för infrastruktur på landsbygden respektive diversifiering av ekonomisk verksamhet, som bland annat bidrar till en hållbar ekonomisk utveckling och skapande av arbetstillfällen i landsbygdsområden. Dessa åtgärder står för 93 procent av den sammanlagda finansieringen inom Sapard⁶.

En övergripande bedömning baserad på samtliga indikatorer som fastställts i Sapardprogrammen kommer att göras inom ramen för utvärderingen i efterhand av programmen i de åtta nya medlemsstaterna.

För Bulgarien och Rumänien kommer rapporten att inrikta sig på de framsteg som gjorts under 2005.

3.1 De nya medlemsstaterna

Redan i slutet av 2004 hade samtliga åtta nya medlemsstater kontrakterat alla EU-medel som de tilldelats, samtidigt som de hade förberett kommande projekt som är berättigade till stöd inom programmen efter anslutningen.

Investeringar i jordbruksföretag och livsmedelsindustrin, som är de viktigaste sektorerna när det gäller att anta bestämmelser i gemenskapens regelverk, utgör 53 procent av de sammanlagda Sapardanslagen till de nya medlemsstaterna, varav 24 procent var investeringar i jordbruksföretag och 29 procent investeringar i livsmedelsindustrin.

Inom åtgärden för investeringar i jordbruksföretag har andelen för animalieproduktion och animaliska produkter nått 41 procent av det totala kontrakterade beloppet för denna åtgärd i de åtta nya medlemsstaterna. Investeringar i sektorerna för vin, frukt och grönsaker hänger nära samman med anpassning till normerna i gemenskapens regelverk. Dessa sektorer utgör cirka 10 procent av de totala investeringarna inom denna åtgärd.

Investeringarna inom sektorn för jordbruksgrödor uppgår till 17 procent. Även om jordbruksgrödor i några länder är en viktig sektor i den totala jordbruksproduktionen, beror den relativt höga investeringsnivån i denna sektor i viss mån också på ekonomiska svårigheter

---

⁴ Inklusiv nationell samfinansiering och betalningar av de nya medlemsstaterna utöver taket på 95 %.

⁵ Bilaga B och bilaga C innehåller en övergripande sammanfattning.

⁶ Bilaga C.1.

i de kostnadsintensiva sektorerna för animalieproduktion och animaliska produkter vilket, utöver brist på lånemöjligheter på landsbygden, lett till ett lägre utnyttjande av medel i animaliesektorn och därmed en högre andel stöd till sektorn för jordbruksgrödor. Detta var exempelvis fallet i de tre baltiska staterna, där andelen investeringar i sektorn för jordbruksgrödor uppgick till 45 procent i Lettland, 47 procent i Litauen och till 70 procent i Estland.

När det gäller investeringar i bearbetning och saluföring av livsmedel har köttprodukter samt mjölk och mjölkprodukter, de viktigaste sektorerna när det gäller anpassning till gemenskapens regelverk, nått upp till 52 procent respektive 21 procent. Övervakningsdata tyder på att den största andelen av utgifterna gäller investeringar för att uppfylla normerna i gemenskapens regelverk. Exempelvis i Polen, det land som mottar mest stöd enligt Sapard, utgör investeringar för att uppfylla EU:s sanitära och veterinära normer cirka 87 procent av de sammanlagda investeringarna i sektorn för kött och 72 procent av investeringarna i mejerisektorn⁷.

I några länder gjordes betydande investeringar på området för bearbetning i första ledet för att förbättra kvalitetskontroller och kvalitet. I exempelvis Tjeckien uppgick investeringar i strukturer för kvalitetskontroll i bearbetningsanläggningar till 23 miljoner euro varav 99 procent användes för att införa HACCP-systemen i mejeri- och köttanläggningar.

Dessa resultat tyder på att investeringarna inom dessa båda åtgärder har bidragit till att uppnå Sapards mål.

Investeringar i infrastruktur på landsbygden och diversifiering av ekonomiska verksamheter utgör 40 procent av det totala anslaget enligt Sapard till de nya medlemsstaterna. Av denna andel anslags 31 procent till investeringar i infrastruktur på landsbygden och 9 procent till investeringar i diversifiering av ekonomiska verksamheter.

Investeringar i infrastruktur på landsbygden avsåg främst avfallshantering (39 procent), vattenförsörjning (19 procent) och lokala tillfartsvägar (35 procent). Den relativt höga investeringsnivån i infrastruktur på landsbygden beror särskilt på att den typen av investeringar är mycket vanliga i Polen (47 procent) medan övriga nya medlemsstater har anslagit väsentligt lägre belopp för denna åtgärd.

När det gäller diversifiering av ekonomiska verksamheter i landsbygdsområden har det största investeringsområdet varit landsbygdsturism (27 procent) medan investeringar i utveckling av bastjänster utgör 11 procent av anslaget till denna åtgärd i de nya medlemsstaterna.

Investeringar inom dessa båda åtgärder har förbättrat den grundläggande infrastrukturen och givit stöd för hållbar utveckling av ekonomiska verksamheter i landsbygdsområden.

3.2 Bulgarien⁸

Under 2005 anslag EU 75,1 miljoner euro till Bulgarien inom ramen för det ettåriga finansieringsavtalet 2005. Därmed har sammanlagt 362,3 miljoner euro i EU-medel anslagits till Bulgarien enligt de ettåriga finansieringsavtalen 2000–2005. Samtidigt har kommissionen betalat 67,2 miljoner euro till Bulgarien och de sammanlagda EU-betalningarna 2000–2005 uppgick den 31 december 2005 till 158,2 miljoner euro (43 procent av tillgängliga EU-medel).

---

⁷ Årsrapport om genomförandet i Polen, 2005.

⁸ Bilaga C.3.9 innehåller en översikt över fördelningen av Sapardmedel mellan olika åtgärder i Bulgarien.

Den 31 december 2005 hade Sapardkontoret godkänt 1 921 projekt inom samtliga åtgärder (förutom åtgärderna för miljövänligt jordbruk och bevattnings), omfattande 286,5 miljoner euro i EU-bidrag (79 procent av de ettåriga finansieringsavtalen 2000–2005). Efter den tillfälliga frysningen av godkända projekt enligt det s.k. begränsade tidsförfarandet godkändes endast 1 721 projekt 2005 för 251,8 miljoner euro i EU-bidrag (70 procent av EU-stödet 2000–2005)⁹. Kontorets utnyttjande av detta förfarande innebar en betydande försening av genomförandet av programmet.

Under 2005 godkändes endast 12 projekt vilket berodde på att medlen enligt de ettåriga finansieringsavtalen 2000–2004 tagit slut samtidigt som det ettåriga avtalet för 2005 ratificerats relativt sent. Ansökningsomgången avbröts därför för alla åtgärder utom ”yrkesutbildning”, ”inrättande av producentgrupper”, ”skogsbruk”, ”skogsplantering” och ”tekniskt stöd” för vilka begränsade medel fortfarande fanns tillgängliga.

I slutet av 2005 hade 1 378 projekt slutförts vilket motsvarar 72 procent av dittills godkända projekt. Av dessa projekt har 536 slutförts under 2005. Kommissionens bidrag till de ersatta stöden var 159,1 miljoner euro vilket motsvarar 54 procent av de årliga finansieringsavtalen för perioden 2000–2004.

De två åtgärderna med högst anslag är ”investeringar i jordbruksföretag” och ”bearbetning och saluföring” med 32 procent respektive 34 procent av tillgängliga medel. ”Investeringar i jordbruksföretag” är den mest framgångsrika åtgärden med så mycket som 81 procent av medlen godkända för 1 324 projekt. Av dessa projekt har 998 slutförts (391 under 2005). Inom den näst mest populära åtgärden, ”bearbetning och saluföring” godkändes 238 projekt (55 under 2005) för 59 procent av samtliga tillgängliga medel. Inom åtgärden ”investeringar i jordbruksföretag” är andelen som går till sektorerna för jordbruksgrödor, frukt och grönsaker fortfarande mycket hög (77 procent) vilket i viss mån motiveras av det stora rationaliserings- och mekaniseringsbehovet, som delvis är ett resultat av ekonomiska svårigheter i sektorerna för djuruppfödning och svaga kreditjänster på landsbygden. I åtgärden ”bearbetning och saluföring” utgör investeringar beträffande kött, fisk, mjölk och mjölkprodukter 53 procent av samtliga godkända projekt.

Kontrakteringen inom åtgärden ”diversifiering av ekonomiska verksamheter” har också ökat med 291 godkända projekt som täcker 50 procent av det belopp som finns tillgängligt för hela programperioden. 190 projekt har slutförts (88 under 2005). De viktigaste åtgärderna avser investeringar i landsbygdsturism (43 procent) och investeringar i sågverk, snickeriindustri och biobränslen (33 procent).

Kontraktering för åtgärderna ”infrastruktur på landsbygden” och ”renovering av byar” nådde 60 procent respektive 50 procent av det tillgängliga beloppet för perioden 2000–2005 med 17 respektive 30 projekt slutförda i slutet av 2005. I åtgärden ”infrastruktur på landsbygden”, utnyttjades 83 procent av medlen för att bygga vägar.

---

⁹ Det ”begränsade tidsförfarandet”, som innebar att projekt godkändes tillfälligt före den slutliga kontrollen av stödberättigandet i syfte att påskynda genomförandet, hade tillämpats av Sapardkontoret sedan juli 2004. Förfarandet ifrågasattes dock på nationell och kommissionsnivå. Detta ledde till att genomförandet av Sapardprogrammet försenades genom ett tillfälligt uppehåll tills ett slutligt beslut om förfarandets förenlighet med bestämmelserna kan fattas.

3.3 Rumänien¹⁰

Under 2005 anslog EU 175,2 miljoner euro till Rumänien i det årliga finansieringsavtalet 2005. Därmed har sammanlagt 967,4 miljoner euro i EU-medel anslagits till Rumänien enligt de årliga finansieringsavtalen för perioden 2000–2005. Under 2005 betalade kommissionen ut 187,2 miljoner euro till Rumänien och de sammanlagda EU-betalningarna under perioden 2000–2005 uppgick den 31 december 2005 till 385,4 miljoner euro (39,8 procent av EU-medel).

I slutet av 2005 hade Sapardkontoret godkänt 1 928 projekt omfattande 534,8 miljoner euro i EU-medel (55 procent av Sapardanslaget för 2000–2005). Med hänsyn till att kommissionen bör ha betalat 792,2 miljoner euro¹¹ till Rumänien före utgången av 2006 för att undvika återtagande av medel och att endast 385,4 miljoner euro hade utbetalats i slutet av år 2005, riskerar Rumänien att förlora betydande EU-medel om takten i genomförandet inte ökar betydligt under 2006.

Genomförandet av Sapard inleddes först i mitten av 2002 och stötte på allvarliga problem som främst berodde på brist på administrativ kapacitet och lån för jordbruksföretag och landsbygdsföretag. De översvämningar som drabbade Rumänien under 2005 försvårade därtill genomförandet av programmet.

Mot bakgrund av omfattningen av skadorna (uppskattade till 1,6 miljarder euro och 3,4 procent av BNP 2003) som inträffade i nästan varje län under perioden april till september 2005, godkände kommissionen en omfördelning av betydande medel till åtgärden ”infrastrukturer på landsbygden” för att användas till återuppbyggnad av de drabbade områdena. Kommissionen samtyckte också till att utnyttja det fleråriga finansieringsavtalets bestämmelser som i händelse av naturkatastrofer ger rätt att tillämpa en högre medfinansieringsnivå (85 procent istället för 75 procent) för EU-stödet och en högre nivå för det offentliga stödet (75 procent istället för 50 procent beträffande privata stödmottagare) i vissa åtgärder. Därtill skapades en ny underåtgärd för investeringar i åtgärder för att förebygga översvämningar.

Rent generellt präglas programmet av stark betoning på återuppbyggnad av infrastrukturen på landsbygden medan åtgärder som bidrar till genomförandet av gemenskapens regelverk på närbesläktade områden först på senare tid har börjat utnyttja medel i någon större utsträckning. Därför har ett av de främsta målen med programmet, nämligen att hjälpa Rumänien att uppfylla kraven i EU:s regelverk, ännu inte nåtts.

Den största andelen EU-medel har anslagits till åtgärden ”infrastruktur på landsbygden”. Inga nya projekt kontrakterades emellertid under 2005 eftersom kontrakteringarna nådde 100 procent av medlen redan under 2004 (49 procent för vägar, 35 procent för dricksvattenanläggningar, 16 procent för avloppssystem). Åtgärden ”infrastruktur på landsbygden” har anklagats för låg projektkvalitet och oegentligheter i anbudsförfarandena. De rumänska myndigheterna har vidtagit åtgärder för att förstärka kontrollerna av genomförandet och därför har inga av de påstådda oegentligheterna hittills lett till några

---

¹⁰ Bilaga C.3.10 innehåller en översikt över fördelningen av Sapardmedel mellan olika åtgärder i Rumänien.

¹¹ Tidsfristen för återtagande av medel förlängdes med ett år för det årliga finansieringsavtalet 2004 och 2005 genom förordning (EG) nr 1052/2006 av den 11 juli 2006 (EUT L 183, 12.7.2006, s. 3).

finansiella korrigeringar. Många slutförda projekt blev dessutom allvarligt skadade under översvämningarna 2005.

Åtgärden ”bearbetning och saluföring”, som avser insatser för att uppfylla kraven i EU:s regelverk, och har tilldelats den näst största andelen medel står inför allvarliga problem med utnyttjandet. Kontrakteringen nådde endast 54 procent av tillgängliga medel under perioden 2000–2005. Sektorn för köttprodukter mottog 52 procent och sektorn för mjölkprodukter 19 procent av beloppet som anslagits till detta område.

”Investeringar i jordbruksföretag” är den tredje viktigaste åtgärden. Kontraktering inom denna åtgärd har dock bara nått 28 procent av tillgängliga medel (59 procent för åkergrödor, 20 procent för mjölk, 12 procent för kött). Under tiden fram till anslutningen kommer uppmärksamhet att ägnas åt att förbättra genomförandet i sektorerna för djuruppfödning.

Kontraktering i åtgärden ”diversifiering av ekonomiska verksamheter” hade i slutet av 2005 endast nått upp till 23 procent av de medel som anslogs för perioden 2000–2005. Av dessa medel användes 86 procent till landsbygdsturism.

4. GENOMFÖRANDE OCH FÖRVALTNING AV PROGRAMMEN

4.1 Övervakning av programgenomförandet

Under 2005 fortsatte kommissionen att arbeta nära samman med stödmottagarna för att driva systemen för övervakning och utvärdering. Utöver fortlöpande övervakning inriktades arbetet under de 14 möten i övervakningskommittéer som hölls under 2005 på förändringar av programmen. Under 2005 antog kommissionen 11 beslut om ändring av Sapardprogram i nio länder (alla länder utom Polen). Åtta av dessa beslut antogs för de nya medlemsstaterna och tre för Bulgarien och Rumänien (se bilaga D).

När det gäller de nya medlemsstaterna, vilka slutade kontraktera projekt under 2004, avsåg ändringarna främst förberedelse av slutbetalningar.

Ändringarna som antogs för Bulgarien och Rumänien syftade främst till att inrikta programmen tydligare mot anslutning och förbättra utnyttjandegraden. En programförändring godkändes därtill i syfte att medge tillämpning av särskilda bestämmelser för naturkatastrofer och att omfördela medel till återuppbyggnad av infrastruktur som påverkats av översvämningarna i Rumänien.

4.2 Uppdatering av halvtidsutvärderingarna

Enligt de fleråriga finansieringsavtalen ska halvtidsutvärderingarna uppdateras i de fall och när så är lämpligt. Baserat på detta beslutades att sådana uppdateringar skulle genomföras för Bulgarien och Rumänien senast den 31 december 2005. Eftersom inget av länderna hade lämnat in utvärderingen före årsskiftet, kommer kommissionen att granska rapporterna under 2006.

4.3 Landsbygdslån

Phareprogrammets instrument för små och medelstora företag kombinerar medel från EBRD, och CEB/KfW med Pharemedel i syfte att stimulera finansiella intermediärer i kandidatländerna till följande åtgärder:

- utsträcka finansieringserbjudandena till små och medelstora företag inklusive jordbruksföretag och landsbygdsföretag
- förbättra förmågan att bedöma och övervaka risker
- hantera riskexponering.

Landsbygdslånen syftar till att förbättra den finansiella sektorns kapacitet att utöka finansieringsmöjligheterna för jordbrukare och landsbygdsföretag.

I slutet av 2005 hade EBRD undertecknat 6 projekt för landsbygdslån med finansiella intermediärer i Bulgarien, Polen, Slovakien, Slovenien och Tjeckien för sammanlagt 47 miljoner euro i krediter och 6,6 miljoner euro i EU-stimulans. CEB/KfW har undertecknat 2 projekt med finansiella intermediärer i Slovakien (5 miljoner euro) och Rumänien (30 miljoner euro) med ett totalt belopp på 3,5 miljoner euro från EU i stimulansåtgärder.

4.4 Kroatien

Europeiska kommissionen antog det kroatiska programmet den 8 februari 2006. Det finansiella anslaget uppgår till 25 miljoner euro för 2006. Programmet innefattar tre prioriteringar som ska genomföras via fyra åtgärder: 20 procent av EU-medlen ska anslås till ”investeringar i jordbruksföretag”, 39 procent till förbättringar av ”bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter” och ytterligare 40 procent kommer att anslås till förbättringar av ”infrastrukturen på landsbygden” varvid återstående 1 procent skall utnyttjas för tekniskt stöd.

Det fleråriga finansieringsavtalet för Kroatien antogs den 6 december 2005 och undertecknades den 29 december 2005. I det fleråriga finansieringsavtalet fastställs gemenskapens bestämmelser för förvaltning och kontroll av Sapard.

Eftersom landet självt axlar det fulla ansvaret för förvaltningen av Sapard ska Kroatien inrätta och godkänna ett Sapardkontor till vilket kommissionen kommer att delegera förvaltningen av stödet.

5. VERKSAMHETER SOM RÖR DELEGERING AV FÖRVALTNING, REVISION OCH KONTROLLER

5.1 Uppdatering av delegering av stödförvaltning och kontrollbesök¹²

Under 2005 genomfördes endast ett delegeringsrevisionsbesök till Rumänien vilket innefattade fyra åtgärder. Kommissionens beslut utfärdades inte 2005 eftersom de rumänska myndigheterna skulle ändra och slutföra vissa Sapardförfaranden för att uppfylla kraven i det fleråriga finansieringsavtalet.

---

¹² Se bilaga E.

Flera undersökande revisionsbesök genomfördes till kandidatländerna Kroatien och Turkiet. Beträffande Kroatien var syftet att följa upp vilka framsteg den nationella fonden och Sapardkontoret gjort för att nå ackreditering. Syftet med besöket till Turkiet var att sätta fart på ackrediteringsprocessen enligt det nya instrumentet för föranslutningsstöd som finns tillgängligt från januari 2007 och att tillhandahålla råd och information om uppgifter och skyldigheter i samband med detta.

5.2 Beslut om avslutning av räkenskaperna

Räkenskaperna för 2004 för tio länder (Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Polen, Tjeckien, Slovakien, Slovenien, Bulgarien och Rumänien) avslutades genom kommissionens beslut av den 30 september 2005, K(2005) 3656.

Räkenskaperna för budgetåret 2003 beträffande Bulgarien, Rumänien och Polen omfattades inte av kommissionens beslut av den 28 september 2004. Därför genomfördes under 2005 två attesteringsrevisionsbesök i Rumänien och Polen och ytterligare uppgifter begärdes från Bulgarien. Kommissionens beslut för dessa tre länder kommer att antas under 2006.

5.3 Beslut om förenlighet

Revisionsarbetet för att bedöma förenlighet som inleddes i september 2003 fortsatte under 2004 och 2005. Under 2005 genomfördes fem besök för att bedöma förenlighet. I Tjeckien, Ungern, Litauen och Polen inriktades revisionerna på genomförandet av korrigerande åtgärder för att följa de rekommendationer som hade lämnats under de första undersökningarna som genomfördes 2003 och 2004. I Rumänien genomfördes en andra revision för att täcka de utgifter som deklarerats under 2005 och utföra en generell kontroll av genomförda förfaranden för en ny åtgärd.

Under alla dessa revisioner gjordes kontroller av utvalda stödärenden, och vissa slutliga stödmottagare kontrollerades på platsen. Berörda myndigheter informerades om de brister som upptäcktes. En bedömning av om det blir aktuellt med finansiella korrigeringar kommer att göras efter de förfaranden för avslutning av räkenskaperna som är kopplade till den pågående kontrollomgången i enlighet med bestämmelserna i det fleråriga finansieringsavtalet.

Ett beslut om förenlighet, K(2005) 3702, som antogs den 6 oktober 2005 uteslöt vissa utgifter i Bulgarien från finansiering enligt Sapard på grund av oacceptabla intressekonflikter mellan stödmottagarna och deras konsulter beträffande två projekt och i ett fall för bristande iakttagande av reglerna för privat anbudsinfördran som fastställs genom gemenskapslagstiftningen och de fleråriga finansieringsavtalen.

5.4 Revisionsrättens arbete

Inom ramen för revisionsförklaringarna 2004 kontrollerade revisionsrätten kommissionens hantering av de årliga genomföranderapporter som Sapardländerna ska lämna in och särskilt kommissionens analyser av rapporterna och efterlevnaden av tidsfristerna som anges i de årliga finansieringsavtalet. Kommentarer har vederbörligen beaktats av kommissionen.

Som en del av årsrapporten 2004 genomförde revisionsrätten därtill revisioner i Ungern och Slovenien. Kommissionen granskade dessa rapporter samt medlemsstaternas svar och följde upp vissa av de frågor som väckts under de nationella revisionerna i de två länderna. Efter denna granskning gör kommissionen bedömningen att det saknas bevis för omfattande felaktigheter eller svagheter i systemen.

I revisionsrättens slutsatser för budgetåret 2004 konstateras att det, för föranslutningsmedel i allmänhet, funnits olika stora risker i genomförandeorganisationerna i kandidatländerna. För Sapard noterar revisionsrätten att vissa svagheter hade identifierats men att de haft liten finansiell verkan. Sammantaget slog man beträffande Sapard fast att ”Sapardsystemen innefattade nyckelbegreppen, förfarandena var väl dokumenterade och systemen fungerade över lag i praktiken så som de hade beskrivits och ackrediterats ... Utifrån det granskningsarbete som utförts och med undantag av vissa iakttagelser upprepar revisionsrätten åsikten att systemen för övervakning och kontroll av Sapard i allmänhet fungerade i praktiken.”

5.5 Information om oegentligheter

Under 2005 informerades OLAF om 151 fall av oegentligheter: 87 i Rumänien, 21 i Ungern, 19 i Polen, 9 i Bulgarien, 4 i Lettland, 3 vardera i Estland och Slovenien, 2 vardera i Litauen och Tjeckien och 1 i Slovakien. Antalet fall som rapporteras från de nya medlemsstaterna minskar tydligt medan majoriteten av de nya fall som anmäldes till OLAF härstammar från kandidatländer där utgifterna för Sapard stigit. Vissa länder, i synnerhet Rumänien, har meddelat oegentligheter för belopp under 4 000 euro vilket lett till att antalet fall av oegentligheter som rapporterats från dessa länder blev ganska högt.

De flesta oegentligheter uppstod genom felaktig tillämpning av upphandlingsreglerna, oegentligheter i bokföringen, genom att vissa utgifter inte var stödberättigande och genom förfalskade handlingar. Otillräcklig personal, bristande utbildning, den stora personalomsättningen och strävan att ta Sapardmedel i anspråk innan tidsfristen knuten till anslutningen nås, anses vara riskfaktorerna.

6. FRAMTIDA UTVECKLING

6.1 Instrument för stöd inför anslutningen (IPA)

Under 2005 sammanställde kommissionen den rättsliga basen för att följa upp den reform av det externa stödet som föreslagits i meddelandet om budgetplanen för 2007–2013¹³ som ledde till utarbetande av det nya instrumentet för stöd inför anslutningen, IPA. IPA ersätter de fem tidigare instrumenten Phare, ISPA, Sapard, Cards och föranslutningsstödet till Turkiet. Genomförandebestämmelser för IPA inklusive inslaget för landsbygdsutveckling (Ipard) utarbetades och det förberedande arbetet för genomförandet av stödet för landsbygdsutveckling i de berörda kandidatländerna (Kroatien, Turkiet, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien) inleddes.

---

¹³ KOM(2004) 101.

6.2 Kroatien

Takten i förberedelsearbetet för stödet för landsbygdsutveckling som kommer att tillämpas från 2007 tilltog under 2005.

Programmet för landsbygdsutveckling kommer att baseras på Sapardprogrammet. Det kommer att innefatta kompletterande åtgärder som ”utveckling och diversifiering av ekonomiska verksamheter på landsbygden”, ”jordbruksproduktionsmetoder utformade för att skydda miljön och bevara landsbygden” samt en ”åtgärd av typ Leader”. Kroatien planerar lämna in en plan för landsbygdsutveckling för kommissionens godkännande under 2006.

6.3 Turkiet

Under tre förberedande besök i Ankara i april, juli och december 2005 bekräftade de turkiska myndigheterna sina avsikter att påbörja genomförandet av ett program för landsbygdsutveckling så snart som möjligt och senast under första halvåret 2008. Kommissionen gav råd om viktiga åtgärder som bör vidtas.

Detaljerade sektoranalyser utförda av oberoende experter kommer att bli ett krav för samtliga sektorer som ingår i programmen för landsbygdsutveckling. På begäran av de turkiska myndigheterna inledde FAO på hösten 2005 en studie av mejerisektorn vilken ska avslutas under 2006.

Beträffande kreditsystem på landsbygden har kommissionen betonat vikten av väl fungerande finansieringsmöjligheter för att kunna utnyttja medlen inom programmet för landsbygdsutveckling.

6.4 Samarbete med internationella organisationer

När det gäller föranslutningsstöd till landsbygdsutveckling har Europeiska kommissionen de senaste åren alltmer utvecklat samarbetet med internationella finansieringsinstitut. Resultatet är en bättre förståelse av hur Sapard och stödet till landsbygdsutveckling fungerar samt insikter om potentiella samarbetsmöjligheter mellan internationella finansieringsinstitut och kommissionen på detta område.

Nära samordning och samarbete med Världsbanken inleddes i Kroatien kort efter det att EU hade givit landet kandidatstatus. Världsbankens instrument för anpassning till gemenskapens regelverk på jordbruksområdet (World Bank Agricultural *Acquis* Cohesion Facility) för Kroatien (25,5 miljoner euro) utformades för att bygga upp det kroatiska jordbruksministeriets förmåga, inklusive stöd till inrättande av ett Sapard/landsbygdsutvecklingskontor och förberedelser av åtgärder inom Sapardprogrammet och programmet för landsbygdsutveckling.

Inom ramen för projektet för genomförande av jordbruksreformer stödjer Världsbanken åtgärder för landsbygdsutveckling i Turkiet.

Kommissionen har också haft nära kontakt med andra internationella givare, som UNDP och USAID för att uppnå bättre samordning av respektive organs verksamheter för landsbygdsutveckling. Kommissionen är också medlem av EastAgri-gruppen som är ett nätverk av institutioner verksamma inom området för jordbruk och jordbruksnäring i Central- och Östeuropa. Nätverket samordnas av FAO.